

Edukacja IPN

<https://edukacja.ipn.gov.pl/edu/materialy-edukacyjne/teki-edukacyjn/polskie-podziemie-niepodleglos/lownik-i-biogramy-post/155359,Dekutowski-Hieronim-Zapora-19181949.html>

20.04.2024, 16:42

Dekutowski Hieronim „Zapora” (1918-1949)

Mjr Hieronim Dekutowski „Zapora” (1918-1949), ur. 24 IX 1918 r., Dzików, pow. Tarnobrzeg, woj. lwowskie. Jego ojciec był rzemieślnikiem. On sam ukończył gimnazjum w Tarnobrzegu. Od 1934 r. działał w harcerstwie. Po wędrówce przez pół Europy, w listopadzie 1939 r. udało mu się dotrzeć do Francji, gdzie zgłosił się do Armii Polskiej. Ukończył tam szkołę podoficerską. W kampanii francuskiej walczył w szeregach 2. Dywizji Strzelców Pieszych, na wzgórzach Clos-du-Doubs. Po klęsce przedarł się do Wielkiej Brytanii. 24 IV 1942 r. zgłosił się na ochotnika na przeszkolenie dywersyjne do pracy w kraju. 4 III 1943 r. został zaprzysiężony jako cichociemny w Audley End. Wyskoczył na spadochronie nad Polską w nocy z 16 na 17 IX 1943 r. w okolicach Wyszkowa. Skierowano go do Kedywu w Okręgu Lublin AK. Początkowo przebywał w oddziale ppor. Tadeusza Kuncewicza „Podkowy” w Inspektoracie Zamość AK. W styczniu 1944 r. mianowano go szefem Kedywu i dowódcą oddziału dyspozycyjnego w Inspektoracie Rejonowym Lublin-Puławy AK. Samodzielnie lub wspólnie z innymi oddziałami przeprowadził ponad osiemdziesiąt akcji bojowych i dywersji pozafrontowej (najlepszy wynik wśród oddziałów Okręgu Lublin AK), m.in. 24 V 1944 r. pod Krężnicą Okrągłą rozbił niemiecką kolumnę transportową, a w walce zginęło ok. pięćdziesięciu żołnierzy niemieckich. W czasie akcji „Burza” odtwarzał 1. Kompanię 8. pp Legionów AK i ochroniał sztab Komendy Okręgu. Po wkroczeniu Armii Czerwonej zdemobilizował oddział i musiał się ukrywać. Na początku 1945 r. odtworzył oddział i podjął działania samoobronne. Jesienią 1945 r. zdemobilizował jednostkę i podjął nieudaną próbę przedarcia się na Zachód. Po powrocie z Czechosłowacji został dowódcą dywersji i komendantem oddziałów leśnych w Inspektoracie Lublin WiN. Podjął działania zbrojne w województwach lubelskim, rzeszowskim i kieleckim. Odznaczony Krzyżem Walecznych. W okresie od wiosny 1945 do wiosny 1947 r. jego zgrupowanie przeprowadziło ponad sześćset różnego rodzaju akcji zbrojnych. Po ujawnieniu tych oddziałów wiosną 1947 r. podjął kolejną próbę przedarcia się na Zachód. 16 IX 1947 r. wraz z siódmką współtowarzyszy w wyniku prowokacji UB został aresztowany w okolicach Nysy. W areszcie przeszedł ciężkie śledztwo UB. 15 XI 1948 r. WSR w Warszawie skazał go na siedmiokrotną karę śmierci. 7 III 1949 r. wraz z sześcioma towarzyszami broni został stracony w więzieniu mokotowskim w Warszawie. Pochowany w bezimiennej mogile w kwaterze „Ł” Cmentarza Powązkowskiego w Warszawie. Szczątki zidentyfikowano w 2013 r. w wyniku prac ekshumacyjnych. Pośmiertnie odznaczony Krzyżem Srebrnym Orderu Virtuti Militari. 15 XI 2007 r. prezydent RP Lech Kaczyński odznaczył go pośmiertnie Krzyżem Wielkim Orderu Odrodzenia Polski.

Opcje strony